

Doamnei Maria FORNA

Prefect

INSTITUȚIA PREFECTULUI JUDEȚUL CLUJ

Cluj-Napoca, Str. Nicolae Cristea, nr. 28,

judetul Cluj, cod poștal 400184

Registratura: 0264-503.350; Fax: +4 0264-591.637

E-mail: cabinet@prefecturacluj.ro

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 28769 / 8. SEP. 2025

RECOMANDAREA

Nr. 164 din 8. SEP. 2025

În contextul prevederilor *art. 22 (dreptul la viață și la integritate fizică și psihică)* și *art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor)* din *Constituția României*, *Avocatul Poporului* s-a sesizat din oficiu, în vederea verificării situației mamelor minore înregistrate pe teritoriul județului Cluj.

Încă din luna ianuarie 2021 UNICEF a publicat Raportul „Sarcina la adolescente în România”, prin care recomanda, în esență, o abordare complexă, multidimensională, în cadrul unor politici publice integrate care să vizeze educația sexuală, sensibilizarea comunității asupra nevoilor specifice în domeniu și asigurarea unor servicii adaptate profilului psihologic și emoțional al adolescentului, inițierea unei reforme legal-administrative, reorganizarea serviciilor de planificare familială cu inițierea unor servicii prietenoase pentru adolescenți și tineri și identificarea posibilităților de a reface rețeaua de cabinete de planificare familială/servicii de sănătate a reproducerii și asigurarea furnizării de contraceptive gratuite adolescenților, în general, și cu prioritate celor defavorizați.

Organizația “Salvați Copiii” a elaborat un Studiu privind mamele minore și gravidele minore - Raport de Cercetare, în anul 2024, în care menționează: “aproximativ 43% dintre fetele sub 15 ani devenind mame în statele Țării Europene provin din

România, 30% din mamele minore (sub 18 ani) din Uniunea Europeană provin din țara noastră și unul din zece nou-născuți din România are o mamă adolescentă."

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Instituția Prefectului Județului Cluj, Inspectoratul de Poliție Județean Cluj, Inspectoratul Școlar Județean Cluj și de la Direcția de Sănătate Publică Cluj.

Din analiza informațiilor furnizate, se pot extrage mai multe concluzii referitoare la situația mamelor minore și a minorelor însărcinate din județul Cluj, evidențiindu-se atât progresele realizate, cât și provocările persistente.

În județul Cluj există un sistem complex de măsuri și intervenții pentru gestionarea fenomenului mamelor minore care implică instituții, autorități locale și organizații neguvernamentale. Deși sunt progrese vizibile atât în reducerea cazurilor de sarcină în rândul minorelor, cât și în ceea ce privește sprijinul acordat minorelor care devin mame, fenomenul rămâne o provocare semnificativă, în special în comunitățile vulnerabile. Continuarea și intensificarea colaborării atât între instituții, cât și între instituții și comunitate este esențială pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen pe termen lung.

Fenomenul rămâne o problemă semnificativă: În pofida măsurile implementate, numărul sarcinilor și al nașterilor în rândul minorelor rămâne ridicat, în special în comunitățile vulnerabile (romi și alte zone sărace). Acest fenomen continuă să fie o provocare majoră atât din perspectivă socială, cât și din perspectivă educativă.

Importanța colaborării între instituții: Pentru coordonarea acțiunilor la nivel județean, colaborarea interinstituțională este un punct forte, însă este necesar ca această colaborare să fie consolidată și să devină mai eficientă în implementarea măsurilor de prevenție și sprijin.

Rolul esențial al măsurilor de prevenție și educație pentru reducerea fenomenului: Proiectele educaționale și campaniile de informare desfășurate în școli și comunități vulnerabile sunt cruciale în prevenirea sarcinilor în rândul minorelor. Totuși, pentru ca aceste măsuri să aibă impact, pe termen lung, este necesar ca educația și consilierea privind contracepția și relațiile sănătoase să fie o prioritate continuă.

Sprijinul psihologic și educațional este insuficient: Deși există servicii de consiliere psihologică și consiliere școlară, numărul mamelor minore care abandonează școala este ridicat, reflectând o problemă de accesibilitate și integrare a acestor adolescente în sistemul educațional care trebuie să răspundă mai eficient nevoilor lor de sprijin continuu.

Rolul autorităților locale și al comunității: În multe cazuri, sprijinul material și educațional venit din partea autorităților locale este binevenit, dar ar trebui extins pentru a asigura un suport continuu pentru minorele devenite mame, nu doar pe termen scurt. În

plus, există o nevoie urgentă de a preveni recurența fenomenului în cadrul comunităților vulnerabile.

Necesitatea unor măsuri de protecție mai eficiente: Deși autoritățile au aplicat sancțiunile prevăzute de legislație, în materie penală, pentru protejarea minorilor este evident că educația și prevenția sunt mult mai eficiente decât sancționarea. În acest context, ar fi utilă abordarea unor direcții care să sprijine mai eficient prevenirea abuzurilor și implicit a sarcinilor în rândul minorelor.

Provocările economice și sociale: Sărăcia, lipsa accesului la educație și excluziunea socială reprezintă factori determinanți în perpetuarea fenomenului. Intervențiile trebuie să abordeze aceste cauze, urmărind să ofere atât sprijin medical și educațional, cât și resurse economice și acces la servicii de protecție socială pentru familiile vulnerabile.

Fenomenul mamelor minore din județul Cluj este unul complex, cu multiple cauze și implicații. Deși există colaborare între instituțiile implicate, măsurile luate nu sunt suficiente, pentru a reduce numărul de sarcini în rândul minorelor și pentru a sprijini minorele mame este necesară o abordare integrată, susținută și adaptată specificului fiecărei comunități.

Un prim pas ar putea fi crearea unui **Plan Județean Integrat de Acțiune care să aibă ca obiectiv:** Coordonarea tuturor instituțiilor relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean Cluj, unitățile administrativ-teritoriale, organizații neguvernamentale locale, culte religioase, etc.) pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient, prin **realizarea unui protocol județean** care să stabilească proceduri standardizate de intervenție și responsabilitățile fiecărei instituții, **definirea unui plan de monitorizare** (bianual) pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate, precum și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și **elaborarea unui raport anual de activitate**, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora.

Măsurile propuse trebuie implementate într-un cadru coordonat, care să implice toate nivelurile de guvernare, de la autoritățile locale până la instituțiile județene.

Este esențial ca Instituția Prefectului să joace un rol activ în consolidarea parteneriatelor interinstituționale și în mobilizarea resurselor necesare pentru a aborda eficient fenomenul mamelor minore și al minorelor însărcinate. Faptul că minorele, la vârsta adolescenței, sunt în situația de a prelua rolul matern, poate conduce la excluziune socială, dependență de servicii sociale, alte situații de risc și vulnerabilitate. Demersurile

instituționale trebuie corelate, prin stabilirea unor direcții de acțiune specifice, obiective pe termen scurt, mediu și lung, care să fie urmărite, implementate și analizate, regulat.

Prevenția trebuie axată pe obținerea unor rezultate măsurabile. E nevoie de structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de particularități.

Se impune implementarea unui mecanism clar de raportare către inspectoratul de poliție județean a tuturor cazurilor de sarcină la minore (pentru investigarea eventualelor aspecte de natură penală), în vederea stabilirii situațiilor în care sarcina este rezultatul unei infracțiuni și a măsurii în care autorii unor astfel de fapte sunt trași la răspundere.

E necesară asigurarea accesului la servicii medicale, de planificare familială, contracepție, etc. pentru adolescente, dar și sprijinirea familiilor vulnerabile, în accesarea serviciilor. Un efort constant e necesar și în direcția susținerii mamelor minore în continuarea parcursului educațional și finalizarea învățământului obligatoriu, respectiv în sprijinirea unităților administrativ-teritoriale în identificarea nevoilor cu care se confruntă în gestionarea cazurilor de sarcină la minore și în asigurarea personalului de specialitate necesar gestionării cazurilor (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali, etc.).

Totodată se conturează necesitatea unei colaborări mai strânse și stabilirea unor direcții de acțiuni comune, cu parteneri privați (organizații neguvernamentale, rețele private de sănătate, etc.), care să se axeze, fără a se limita, pe nevoile tinerilor, adolescenților, în domeniul sănătății reproducerii și sexualității. Un aspect important care trebuie avut în vedere este soarta copiilor născuți, câți dintre ei rămân în grija mamelor, câți au paternitatea recunoscută și, implicit, asumat rolul de părinte din partea tatălui și câți sunt preluați în sistemul de protecție specială.

Maternitatea forțată, abuzul sexual și violența împotriva fetelor și femeilor conduc la încălcări grave ale drepturilor omului, astfel că se impune ca fiecare instituție/autoritate să acționeze în direcția susținerii acestor tinere și a copiilor acestora.

Fenomenul copiilor cu copii este un fenomen social, pentru că efectele nu se limitează la situația unei mame sau a unei comunități, ci vizează, în lanț, sănătatea fizică și emoțională a unor copii care se nasc într-un mediu vulnerabil și supus riscurilor sociale.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în: art. 5, art. 6, art. 37, art. 41, art. 89, art. 95, art. 117, art. 118 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, O.U.G. nr.

57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și Constituția României.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Prefectul județului Cluj, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

- a) Analizarea, în cadrul Colegiului Prefectural, a necesității elaborării unui Plan județean integrat de acțiune care să aibă ca obiective: coordonarea tuturor instituțiilor relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean, unități administrativ-teritoriale, organizații neguvernamentale, etc.) pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient; definirea unui program de monitorizare bianual pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate, precum și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și elaborarea unui raport anual de activitate, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora;
- b) Structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților (ex. religioase, etnice, nivel de școlarizare, situație familială, etc.) identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de respectivele particularități;
- c) Oferirea de suport unităților administrativ - teritoriale pentru a identifica problemele legate de sarcinile la minore și pentru a asigura personalul de specialitate necesar (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali etc.), prin dezvoltarea colaborării între instituțiile implicate, acolo unde este cazul;
- d) Examinarea oportunității instituirii unui mecanism procedural clar pentru raportarea către Inspectoratul de Poliție Județean a tuturor cazurilor de sarcină în rândul minorelor, în scopul investigării posibilelor aspecte de natură penală, stabilirea încadrării juridice a faptelor și comunicarea situației penale a presupușilor autori, ulterior soluționării dosarelor.

Prefectul județului Cluj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro). în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet, vă prelucrează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.